

PRSTEŇ MOCI, SAURON

Všetko začalo ukutím Velkých prsteňov. Tri prstene dostali elfovia, nesmrteľní, najmúdrejší zo všetkých bytostí. Sedem prsteňov dostali páni trpaslíkov, vynikajúci baníci, majstri kovu a remeselníci zo siení pod horami. A deväť...deväť prsteňov bolo darovaných rase ľudí, ktorí zo všetkého najviac túžia po moci. V prsteňoch bola spútaná sila a vôľa k vládnutiu každej rasy. Ale všetci boli podvedení, lebo bol ukovaný ďalší prsteň. V zemi Mordor, v plameňoch Hory osudu. **Temný pán Sauron** tajne ukoval **Vládnuci prsteň**, aby ovládal všetky ostatné. A do toho prsteňu vložil svoju krutosť, svoju zlobu a svoju túžbu ovládnuť všetko živé. Jeden prsteň, ktorý vládne všetkým. Jedna po druhej, slobodné ríše Stredozeme padali pod mocou Prsteňa. Boli však aj takí, ktorí odporovali. Proti mordorským vojskám vyšlo Posledné spojenectvo ľudí a elfov. A na úbočiach Hory osudu bojovali za slobodu Stredozeme. Víťazstvo bolo blízko. Moc prsteňu sa však nedala zničiť. Presne v tom okamžiku, keď všetka nádej zhasla, uchoпил **Isildur**, syn padlého kráľa Elendila, otcov **meč Narsil** a uťal Sauronovi ruku aj s Prsteňom moci. Sauron, nepriateľ slobodných národov Stredozeme, bol porazený. Prsteň získal Isildur. Dostal jedinečnú príležitosť zničiť zlo raz a navždy. Avšak ľudské srdcia sa ľahko nechajú skaziť. A **Prsteň moci má vlastnú vôľu**. Zradil Isildura a spôsobil mu smrť. A veci, ktoré nemali byť zabudnuté, boli stratené. Z histórie sa stali povesti a z povestí zase báje. Na 2500 rokov zmizol prsteň z mysle všetkých. Vtedy sa naskytla príležitosť a Prsteň získal nového nositeľa. Prsteň prišiel do rúk tvorovi zvaného **Golum**, ten ho odniesol hlboko do chodieb pod Mlžnými horami. A tam sa stalo, že ho Prsteň pohltil. Prsteň dával Golumovi neprirodzene dlhý život. Celých 500 rokov mu prsteň otravoval myseľ. A v temnote Golumovej jaskyne Prsteň trezľivo vyčkával. Do lesov sveta sa opäť vkradla tma. Šírili sa povesti o tieni na východe. Šepkalo sa o bezmennom postrachu a Prsteň moci pocítil, že prišiel Jeho čas.

BITKA O AZANULBIZAR

Bitka o Azanulbizar, ktorú elfovia nazývajú **Bitka v Nanduhirione**, bola rozhodujúcou bitkou vo vojne medzi trpaslíkmi a orkami v Stredozemi. Udalala sa v roku 2799 Tretieho veku v údolí Azanulbizar (elfsky Nanduhirion). Trpaslíci bitku vyhrali, ale napriek tomu sa neodvážili vstúpiť do Morie (Khazad dumu), v ktorej naďalej sídli **Balrog, známy ako Durinova skaza**.

PRÍČINY

Trpaslíci nezniesli potupu Durinovho dediča **Thróra**, ktorý bol v roku 2790 zabitý **bledým orkom Azogom** pred bránami Morie. **Thráin**, Thrórov syn, zhromaždil väčšinu trpaslíkov a vydal sa pomstiť vrahovi svojho otca Azogovi. Medzi rokmi 2793-2799 sa odohrávala vojna medzi okrami a trpaslíkmi, počas ktorej je väčšina orkov zabitá. Preživší orkovia sa stiahli za svojim pánom Azogom do Morie. Trpaslíci sa, okrem pomsty za smrť Thróra, chceli zároveň navrátiť do sídla svojich otcov.

PRIEBEH

Vojsko trpaslíkov postúpilo údolím k východnej bráne **Khazad-dumu**, kde na nich čakala obrovská armáda orkov. Najprv mali orkovia prebahu, lebo útočili z výšky. Ani počasie neprialo trpaslíkom, bol chladný zimný deň a Slnko (ktoré orkovia z Morie nenávidia a uberá im silu) nebolo vidieť. Orkom sa podarilo zatlačiť oddiel vedený Thráinom do neďalekého lesa. Vtedy padli Thráinov syn **Frérin**, Balinov otec **Fundin** a mnohí ďalší trpaslíci. Thráin a Thorin boli ranení. Bitka pokračovala, raz mala prevahu jedna strana, potom druhá. Zlom prišiel až príchodom oddielu trpaslíkov zo Železných hôr, ktoré viedol Thráinov bratranec **Náin**. Tí prišli do boja neskôr a plný síl sa im podarilo, s pokrikom Azog! Azog! prebiť až k bránam Morie. Vtedy vyšiel z brány Azog v čele svojej osobnej stráže a pustil sa do boja s Náinom. V tej chvíli bol Náin už unavený bitkou, zatiaľ čo Azog bol čerstvý. Tak preto Azog zvíťazil a seknutím do kovového límca zlomil Náinovi väz. **Thróror bol mŕtvý aj Náin bol mŕtvý. Thráin**, syn Thróra, ktorý bol zranený na nohu a prišiel o jedno oko, sa počas boja stratil. Trpaslíci sa zatiaľ nedozvedeli, čo sa s ním stalo. Zabil ho nepriateľ? Zajali ho? Nevie sa. Trpaslíci boli bez lídra, bez kráľa. **Thorin**, mladý princ trpaslíkov a vnuk Thróra, podľa legendy v boji prišiel o svoj štít, preto sekerou uťal dubovú vetvu, ktorú potom používal namiesto štítu. Následne sa Thorin postavil sám proti Azogovi. Thorin v súboji zvíťazil a Azogovi spôsobil vážne zranenia. Orkovia pomohli Azogovi a odniesli ho do Morie. Trpaslíci podľa Azogových zranení usudzujú, že Azog to nemohol prežiť. Z tejto udalosti plynie Thorinova prezývka **Thorin Dubin (Oakenshield)**. Orkovia spozorovali, že ich veliteľ je zranený a všetci orkovia utiekli a bitka bola rozhodnutá.

DÔSLEDKY

Aj keď bitka skončila víťazstvom trpaslíkov, ani jedna z bojujúcich strán na ňu nespomína v dobrom.

Orkovia boli porazení a Mlžné Hory od nich boli na dlhú dobu oslobodené. Väčšina preživších orkov utiekla na juh. Usídlili sa v Bielych Horách na hranici medzi Gondorom a Rohanom. Keď neskôr opäť počet orkov stúpol, tak začali pre Rohan predstavovať veľké nebezpečenstvo a zo zálohy zabili Walda, dvanásteho kráľa Rohanu. Následne Folc, Waldov syn, s orkami v Bielych Horách definitívne skoncoval.

Trpaslíci napriek víťazstvu po Bitke plakali. Podľa legendy polovica všetkých bojovníkov sotva vedeli opustiť bojisko. Väčšina preživších trpaslíkov sa neodvážila po takej bitke vstúpiť do Morie, lebo **Dáin Železná Noha**, bratranec Thorina, ktorý jediný nazrel za bránu Morie pripomenul, že v Morii stále sídli Balrog. Počet padlých trpaslíkov bol nespočítateľný. Trpaslíci nemohli pochovať padlých bratov, lebo trpaslíci zo zásady pochovávajú iba do kamenných hrobov a také práce by trvali niekoľko rokov. Preto napriek svojim zásadám sa rozhodli padlých trpaslíkov spáliť. Bolo im to proti srsti, ale všetci trpaslíci padli v Azanulbizare sú odvtedy známi ako „spálení trpaslíci“ a sú navždy ctení. Les, ktorý trpaslíci použili na spálenie mŕtvych už nikdy nevyrástol a dym z pohrebného obradu bolo vidno až v Lothoriéne. Každý trpaslík si domov niesol ťažký vak so zbraňami padlých, aby tam nezostali napospas preživším orkom.

BALROGOVIA – MELKOROVI HROZNÍ SLUŽOBNÍCI

Balrogovia, alebo tiež **Balrogath** ("rod balrogov") boli hrozivé tvory vysoké približne dvojnásobok výšky muža stvorené z ohňa a tieňa. Balrogovia vo všetkých vzbudzovali hrôzu a v Prvom veku patrili medzi Morgothových najobávanejších služobníkov. Počas Prvého veku padli veľkí elfskí páni Ecthelion a Glorfindel potom, ako počas **skazy Gondolinu** každý bojovali s iným balrogom.

Balrogovia boli pôvodne **Maiar**, duchovia rovnakého rádu ako Sauron alebo Gandalf. Boli však zvedení Morgothom, ktorý ich pred príchodom elfov zlákala do svojich služieb. Počas Rokov Lámpe ich zhromaždil vo svojej starobylej pevnosti Utumno, no keď ju zničili Valar, ušli a ukryli sa v jamách Angbandu.

Keď o mnoho rokov neskôr Melkor a Ungoliant unikli z Valinoru so silmarilmi, balrogovia boli stále ukrytí v jamách. Ungoliant lapila Morgotha do svojich sietí a žiadala silmarily pre seba, no balrogovia vyrazili zo svojich úkrytov a svojho pána zachránili.

Elfovia sa s balrogmi po prvý raz stretli v Prvom veku počas Dagor-nuin-Giliath ("bitka pod hviezdami"). Po víťazstve Noldor nad Morgothovými orkami pokračoval Fëanor v pochode na Angband, no vyšli proti nemu balrogovia. Obkľúčili ho a dlho bojoval, kým bol smrteľne zranený Gothmogom, pánom balrogov a jediným balrogom, ktorého meno je známe. Hoci Fëanorovi synovia ohnivých démonov odrazili, Fëanor čoskoro na následky zranení zomrel a jeho duch odišiel do Mandosových siení.

BALROG Z MORIE, ZNÁMY AKO DURINOVA SKAZA

Durinova skaza odkazuje na jedného konkrétneho balroga, ktorý nie je inak pomenovaný. Bol jedným z posledných, možno posledný svojho druhu, ktorý prežil Vojnu hnevu. Durinova zhuba bol stvorený ako Maia, ktorý čoskoro po stvorení Ardy do nej nasledoval Melkora spolu s ďalšími balrogmi. Tam pravdepodobne bojoval vo všetkých veľkých bitkách Prvého veku. Keď proti Morgothovi vytiahli Valar vo Vojne hnevu, podarilo sa mu zo skazy Angbandu uniknúť na východ a ukryť sa pri koreni Hmlistých hôr, pod trpasličou ríšou Khazad-dûm.

HISTÓRIA

Počas celého Druhého a väčšinu Tretieho veku ho nik nerušil až kým ho v roku 1980 T.V. neprebudili trpaslíci dobývajúci mithril pre kráľa Durina IV. Durin bol balrogom zabitý a odvtedy sa stal známy ako **Durinova skaza**.

Trpaslíci sa s ním pokúšali bojovať, no jeho moc bola priveľká. Napriek ich snahám ubrániť proti nemu Khazad-dûm bol kráľ Náin a mnohí trpaslíci zabití a preživší boli nútení utiecť. Zdá sa, že nešťastie postihlo aj lesných elfov z Lothlórienu, pretože mnohí z nich utiekli pred **Bezmennou hrôzou** (v tom čase sa nevedelo, že je to balrog). Elfovia začali Khazad-dûm nazývať **Moria**, čo znamená "Čierna jama".

Už päť storočí je Moria ponechaná napospas balrogovi **Durinova skaza**.